

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької
діяльності та фінансової безпеки
Факультет № 6**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до семінарських занять
з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(Фінансова безпека та фінансові розслідування)**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних,
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023р. № 7

Розробники: доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, к.е.н, доцент Фурса В.А

Рецензенти:

- 1.Завідувач кафедри агрологістики і управління ланцюгами постачань Харківського національного технічного університету сільського господарства ім.П. Василенка, д.е.н, професор Ларіна Т.Ф
2. Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін факультету №2 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.е.н, доцент Павленко Н.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема 1. Загальні знання і вимоги до спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування »	10	2	2			6	
Тема 2. Виникнення фінансів та їх роль у суспільстві	10	2	2			6	
Тема 3. Фінансова система України	10	2	2			6	
Тема 4. Основи фінансово-економічної діяльності підприємства	24	6	6			12	
Тема 5. Бюджетна система України	16	4	4			8	
Тема 6. Система страхування в Україні	10	2	2			6	
Тема 7. Податкова система України	10	2	2			6	
Всього за семестр № 1:	90	20	20			50	залік

**1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна	
Семестр № 1							
Тема 1. Загальні знання і вимоги до спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»	11	0,5	0,5			10	
Тема 2. Виникнення фінансів та їх роль у суспільстві	11	0,5	0,5			10	
Тема 3. Фінансова система України	11,5	1	0,5			10	
Тема 4. Основи фінансово-економічної діяльності підприємства	18	1	1			16	
Тема 5. Бюджетна система України	15,5	1	0,5			14	
Тема 6. Система страхування в Україні	11,5	1	0,5			10	
Тема 7. Податкова система України	11,5	1	0,5			10	
Всього за семестр № 1:	90	6	4			80	залік

3. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. Загальні знання і вимоги до спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Семінарське заняття: Загальні знання і вимоги до спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання студентів з організації фінансово-економічної освіти в Україні.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Актуальність і практичне значення підготовки фахівців зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

2. Рівні підготовки фахівців з вищою освітою зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

План проведення заняття:

У першому питанні увагу аудиторії акцентувати на актуальності і практичному значенні підготовки фахівців з вищою освітою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для розвитку держави, її територій, сфери підприємництва.

При розгляді другого питання звернути увагу на існуючі рівні підготовки фахівців з вищою освітою, вимоги до фахівців першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Тема 2. Виникнення фінансів та їх роль у суспільстві

Семінарське заняття: Виникнення фінансів та їх роль у суспільстві.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання студентів про сутність, місце, функції фінансів в економічній діяльності.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Значення економічної діяльності для життя суспільства.

2. Сутність, місце, функції фінансів в економічній діяльності.

План проведення занять:

У першому питанні з'ясувати зміст і значення економічної діяльності для життя і розвитку суспільства.

При розгляді другого питання визначити умови виникнення, сутність і функції фінансів в економічній діяльності..

Тема № 3. Фінансова система України

Семінарське заняття: Фінансова система України

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання студентів про фінансову систему держави: її склад, принципи побудови, сфери і ланки фінансових відносин.

Кількість годин – 2 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Сутність, значення і складові частини фінансової системи.
2. Основи функціонування фінансової системи.

План проведення заняття:

У першому питанні з'ясувати сутність, складові частини фінансової системи.

При розгляді другого питання визначити порядок і значення для держави функціонування фінансової системи.

Тема № 4. Основи фінансово-економічної діяльності підприємства

Семінарське заняття: Основи фінансово-економічної діяльності підприємства.

Навчальна мета заняття: Виконання навчального завдання повинно забезпечити у майбутнього спеціаліста знання про зміст і порядок проведення фінансово-економічної діяльності підприємства.

Кількість годин – 6 (денна форма); 1 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Сутність економічної діяльності, організаційно-правові форми і фінансова основа підприємства.
2. Основні показники господарської діяльності підприємства.
3. Фінансові ресурси підприємства.
4. Баланс підприємства.
5. Фінансові результати підприємства.
6. Фінансові розрахунки між підприємствами.

План проведення заняття:

У першому питанні з'ясувати зміст економічної діяльності, основні організаційно-правові форми і порядок формування фінансової основи підприємства.

При розгляді другого питання визначити основні показники господарської діяльності підприємства.

В третьому питанні розглянути умови створення і використання фінансових ресурсів підприємства.

У четвертому питанні з'ясувати призначення і склад балансу підприємства.

П'яте питання присвятити аналізу фінансових результатів підприємства.

В шостому питанні розглянути порядок фінансових розрахунків між підприємствами.

Тема 5. Бюджетна система України

Семінарське заняття: Бюджетна система України.

Навчальна мета заняття: набуття у студентів знань і умінь зі структури бюджетної системи України, функцій бюджетів, бюджетного регулювання і бюджетного процесу.

Кількість годин - 4 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Сутність та структура бюджетної системи.
2. Бюджетне регулювання.
3. Бюджетний процес.

План проведення заняття:

При вивченні першого питання акцентувати увагу на сутності, структурі і сучасному значенні бюджетної системи для держави.

При вивченні другого питання визначити зміст і порядок бюджетного регулювання.

У третьому питанні підкреслити необхідність строгого виконання регламенту бюджетного процесу.

Тема 6. Система страхування в Україні

Семінарське заняття: Система страхування в Україні.

Навчальна мета заняття: забезпечення знань і умінь студентів про умови і порядок страхування від існуючих ризиків.

Кількість годин – 2 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Сутність страхування.
2. Класифікація ризиків.
3. Умови страхування.
4. Договір страхування.

План проведення заняття:

У першому питанні з'ясувати призначення і сутність страхування.

При розгляді другого питання визначити діючу класифікацію можливих ризиків.

В третьому питанні розглянути умови страхування: визначення величин страхового тарифу, страхового платежу і страхового фонду.

У четвертому питанні вивчити умови укладання договору страхування .

Тема 7. Податкова система України

Семінарське заняття: Податкова система України.

Навчальна мета заняття: забезпечення знань і умінь студентів у ефективному використанні в практичній діяльності елементів податкової системи.

Кількість годин – 2 (денна форма); 0,5 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Зміст і основні елементи податкової системи.
2. Види податків.
3. Організація обліку платників податків.
4. Порядок взяття на облік платників податків.
5. Оперативний облік податків і зборів органами фіскальної служби.

План проведення заняття:

У першому питанні визначити поняття і елементи податкової системи.

При розгляді другого питання проаналізувати види податків в сучасній економічній діяльності.

В третьому питанні вивчити організацію обліку платників податків.

Четверте питання присвячено визначенню порядку взяття на облік платників податків.

В п'ятому питанні розглянути порядок оперативного обліку податків і зборів органами фіскальної служби.

8. Рекомендована література

Основна

1. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 352 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kovalenko_Dmytro/Hroshi_ta_kredyt_teoriia_i_prakt_yka_vyd2011.pdf?PHPSESSID=gfk4ivrql0mlupmnemuvki8b0
2. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші і кредит: теорія і практика [текст]: навч. посіб./ Д.І. Коваленко, В.В. Венгер К.: „Центр учбової літератури”, 2017 578 с. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/05/Фінанси_гроші_кредит_2017.pdf
3. Місцеві фінанси: навч. посібник / М.О.Євдокімова; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Х., 2014. 343 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/Mistsevi-finansy.-Posibnyk.pdf
4. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: [навч. посіб.] / О. Я.Стойко, Д.І. Дема. К.: Алерта, 2017. 432 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/9224/1/Finansu_2017_406.pdf
5. Андрєєва О.Б., Жорнокуй Ю.М., Гетманець О.П. та ін. Господарське право України : підручник: у 2 ч. Харків : ХНУВС, 2016. Ч. 2. 2016. 367 с. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/gpravo_2.pdf
6. Банківська справа: навч. посіб. / Т.Б. Стечишин, О.Л. Малахова. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 403 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31569/1/Банківська%20справа.pdf>
7. Близнюк О.П., Іванюта О.М. Ринок фінансових послуг: навч. посібник. Х.: ХДУХТ, 2017. 255с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10513/1/Market_of_financial_services_NP_2017.pdf

Додаткова

1. Фінанси для фінансистів: підруч./ [За заг. ред. Т. А. Говорушко]. К.: ЦУЛ, 2013. 612 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18193/1/Govoruchko.pdf>
2. Фінанси: [навч. посіб.] / Ред. Меглаперідзе А. С. К.: ЦУЛ, 2013. 420 с. URL: http://lib-net.com/book/102_Finansi.html
3. Фінанси: підручник / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К.: Знання, 2012. 611 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/Фінанси.pdf>
4. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/about/refactoring/develop-strategy>
5. Про створення внутрішньої платіжної системи Державного казначейства : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.1999 № 1721. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1721-99-%D0%BF>.

1. Урядовий портал URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт рейтингового агентства «Кредит-рейтинг» URL: <http://www.creditrating.com.ua>
5. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства «Рюрік» URL: <https://rurik.com.ua/uk/>
6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: <http://www.nssmc.gov.ua>